

K ZÁSADÁM ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Pod č. 137/2006 Sb. byl vydán nový zákon o veřejných zakázkách.¹ Zákon nabývá účinnosti dne 1. 7. 2006.

V přechodných a závěrečných ustanoveních zákona č. 137/2006 Sb. je přitom řešen vztah k úpravě provedené dosavadním zákonem č. 40/2004 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1. 5. 2004.

Ustanovení § 158 zákona č. 137/2006 Sb. určuje, že zadávání veřejných zakázek, veřejné soutěže o návrh, řízení o přezkoumání úkonů zadavatele Úřadem a řízení o uložení sankce zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů (§ 158 odst. 1).

V řízení o přezkoumání úkonů zadavatele a v řízení o uložení sankce, která byla zahájena po nabytí účinnosti tohoto zákona a která na zadávání veřejných zakázek nebo veřejnou soutěž o návrh podle odstavce 1 navazují, se postupuje podle dosavadních právních předpisů. Návrh na zahájení řízení podle věty první je zpoplatněn podle dosavadních právních předpisů (§ 158 odst. 2).

Je tedy zřejmé, že po určitou dobu (orientačně lze uvažovat o době 24 – 36 měsíců, i když to nelze vyjádřit stanovením pevné lhůty) budeme používat obě zákonné úpravy vedle sebe, a to zákon č. 40/2004 Sb. v souladu s ustanovením § 158 pro „staré“ zakázky a zákon č. 137/2006 Sb. pro zakázky „nové“. Z tohoto důvodu zahrnuje naše pojednání obě právní úpravy.

1 Dosavadní právní úprava

Dosavadní právní úpravou byl zákon č. 40/2004 Sb., který již byl několikrát novelizován. Níže vycházíme z novelizovaného znění.

1.1 Členění zákona

Zákon upravoval (po novelách) v souladu s právem Evropských společenství²

---

¹ Ve Slovenské republice byl rovněž vydán nový zákon o verejnom obstarávaní, a to pod č. 25/2006 Zz.- Viz Moravčíková, A.: Nový zákon o verejnom obstarávaní č. 25/2006 Zz. In: Moravčíková, A.: Zodpovednosť a riziko pri vedení firmy. Verlag Dashofer Bratislava 2005.

² Směrnice Rady 71/304/EHS ze dne 26. července 1971 o odstranění omezení volného pohybu služeb, pokud jde o veřejné zakázky stavební práce a zadávání veřejných zakázek na práce podnikatelům jednajícím prostřednictvím zastoupení či poboček.

Směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a veřejných zakázek na stavební práce.

Směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se použití předpisů Společenství o postupech při zadávání veřejných zakázek v oblasti vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací.

Směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby.

Směrnice Rady 93/36/EHS ze dne 14. června 1993 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na dodávky.

Směrnice Rady 93/37/EHS ze dne 14. června 1993 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce.

- **okruh právnických a fyzických osob, které jsou povinny zadávat veřejné zakázky podle tohoto zákona,**
- **postup při zadávání veřejných zakázek,**
- **druhy zadávacích řízení,**
- **koncesní řízení,**
- **veřejnou soutěž o návrh,**
- **dohled nad zadáváním veřejných zakázek.**

Zákon č. 40/2004 Sb. se člení do devíti částí a má 3 přílohy.

Část první Obecná ustanovení se postupně věnuje předmětu úpravy, působnosti zákona, základním pojmům, způsobům určení předpokládané ceny předmětu veřejné zakázky a postupu zadavatele při zadávání veřejných zakázek.

Druhá část upravuje podmínky použití zadávacího řízení, předběžné oznámení a kvalifikaci dodavatelů.

Zadávací řízení je obsaženo ve třetí části zákona vč. zahájení zadávacího řízení, zadávací dokumentace a technické specifikace nabídek, hodnotící komise a posuzování nabídek, hodnocení nabídek a ukončení zadávacího řízení.

Čtvrtá část upravuje udělování koncesí.

Ustanovení o „veřejné soutěži o návrh“ je v části páté.

Šestá a sedmá část obsahuje ustanovení o seznamu kvalifikovaných dodavatelů a společná ustanovení. Společná ustanovení řeší informační systém o zadávání veřejných zakázek a uveřejňování údajů a informací o veřejných zakázkách, zvýhodnění některých uchazečů nebo zájemců v zadávacím řízení, námitky a jejich přezkoumání zadavatelem, některé důsledky porušení zákona a právní úkony v zadávacích řízeních.

Zákon ústí do ustanovení o dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a přechodných a závěrečných ustanovení.

Přílohy č. 1 a č. 2 zákona tvoří seznam služeb nevyžadujících (příloha 1) a vyžadujících (příloha 2) povinnost uveřejňovat zadávací řízení v Úředním věstníku Evropských společenství. Příloha č. 3 je nadepsána "Dodávky zboží pro zadavatele z resortu Ministerstva obrany členěné podle nomenklatury Harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží (HS)".

Působnost zákona je obecně vymezena stanoveným okruhem osob a předpokládanou cenou předmětu zakázky. Je stanoveno, na které osoby se působnost zákona vztahuje a na které osoby se vztahuje pouze ve vymezeném rozsahu.

Směrnice Rady 93/38/EHS ze dne 14. června 1993 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek v oblastech vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, ve znění směrnice Rady 98/4/ES a směrnice Komise 2001/78/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/52/ES ze dne 13. října 1997, kterou se mění směrnice 92/50/EHS, 93/36/EHS a 93/37/EHS, které koordinují postupy při zadávání veřejných zakázek na služby, dodávky a stavební práce.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/4/ES ze dne 16. února 1998, kterou se mění směrnice 93/38/EHS o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací.

Směrnice Komise 2001/78/ES ze dne 13. září 2001, kterou se mění příloha IV směrnice Rady 93/36/EHS, přílohy IV, V a VI směrnice Rady 93/37/EHS, přílohy III a IV směrnice Rady 92/50/EHS ve znění směrnice 97/52/ES, a přílohy XII až XV, XVII a XVIII směrnice Rady 93/38/EHS ve znění směrnice 98/4/ES.

1.2 Zadavatelé

Podle tohoto zákona - viz § 2 odst. 1 - postupují tito zadavatelé veřejných zakázek:

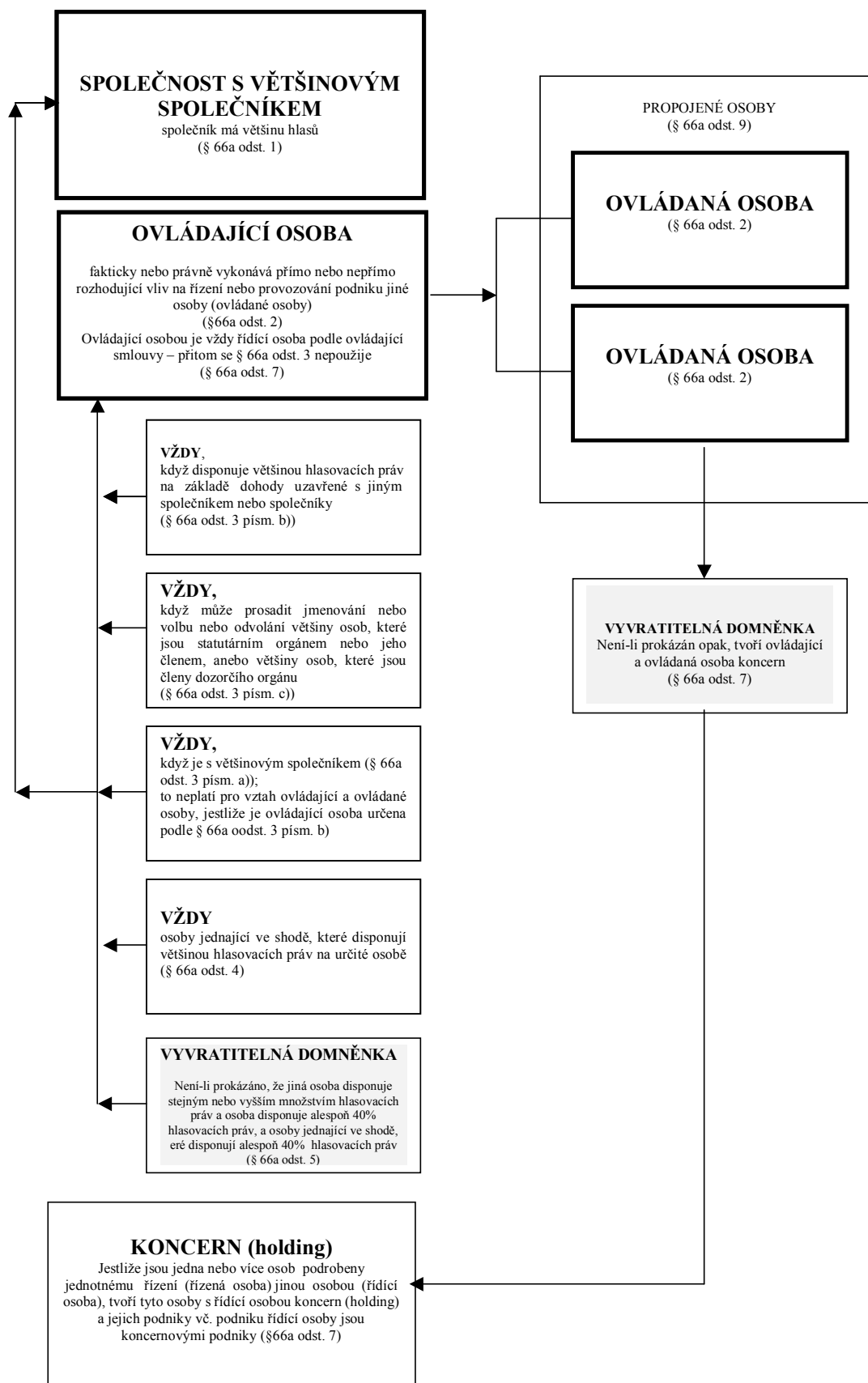
- a) **veřejný zadavatel**, kterým je
1. **Česká republika**,
  2. **státní příspěvková organizace**,
  3. **územní samosprávný celek** a v případě hlavního města Prahy a statutárních měst též městský obvod nebo městská část, a jimi řízené a zřizované příspěvkové organizace,
  4. Fond národního majetku České republiky, Pozemkový fond České republiky, státní fond, Česká národní banka, Český rozhlas, Česká televize, Česká konsolidační agentura, zdravotní pojišťovna, dobrovolný svazek obcí a jiná právnická osoba, pokud byla **zřízena zákonem nebo na základě zákona za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a je financována převážně veřejnými zadavateli**, nebo je veřejnými zadavateli řízena nebo veřejní zadavatelé jmenují více než polovinu členů v jejím správním, řídicím nebo kontrolním orgánu,
- b) **jiná právnická nebo fyzická osoba**, zadává-li zakázku na dodávky, služby nebo stavební práce, která je z více než **50 % financována veřejným zadavatelem** (§ 2 odst. 1 písm. b) nebo
- c) **podnikatel, jestliže je ovládán veřejným zadavatelem** (poznámka pod čarou odkazuje přitom na § 66a obchodního zákoníku), nebo jehož podnikání je podmíněno udělením oprávnění, které mu poskytuje zvláštní nebo výhradní práva, a vykonává některou z činností uvedených v § 3 - **tzv. sektorový nebo síťový či odvětvový dodavatel**.

Podle zákona je pak přidruženou osobou osoba (viz § 17 písm. h), vůči které je zadavatel ovládající osobou nebo vůči níž je zadavatel osobou ovládanou podle zvláštního právního předpisu, nebo která společně se zadavatelem je osobou řízenou jinou osobou (poznámka pod čarou zákona odkazuje přitom na § 66a obchodního zákoníku). S pojmem přidružená osoba zákon pracuje a používá ho k vymezení zakázek, na něž se zákon vztahuje, resp. nevztahuje (viz § 5 odst. 1 písm. b)). Pro přehled uvádíme schéma Podnikatelská seskupení.

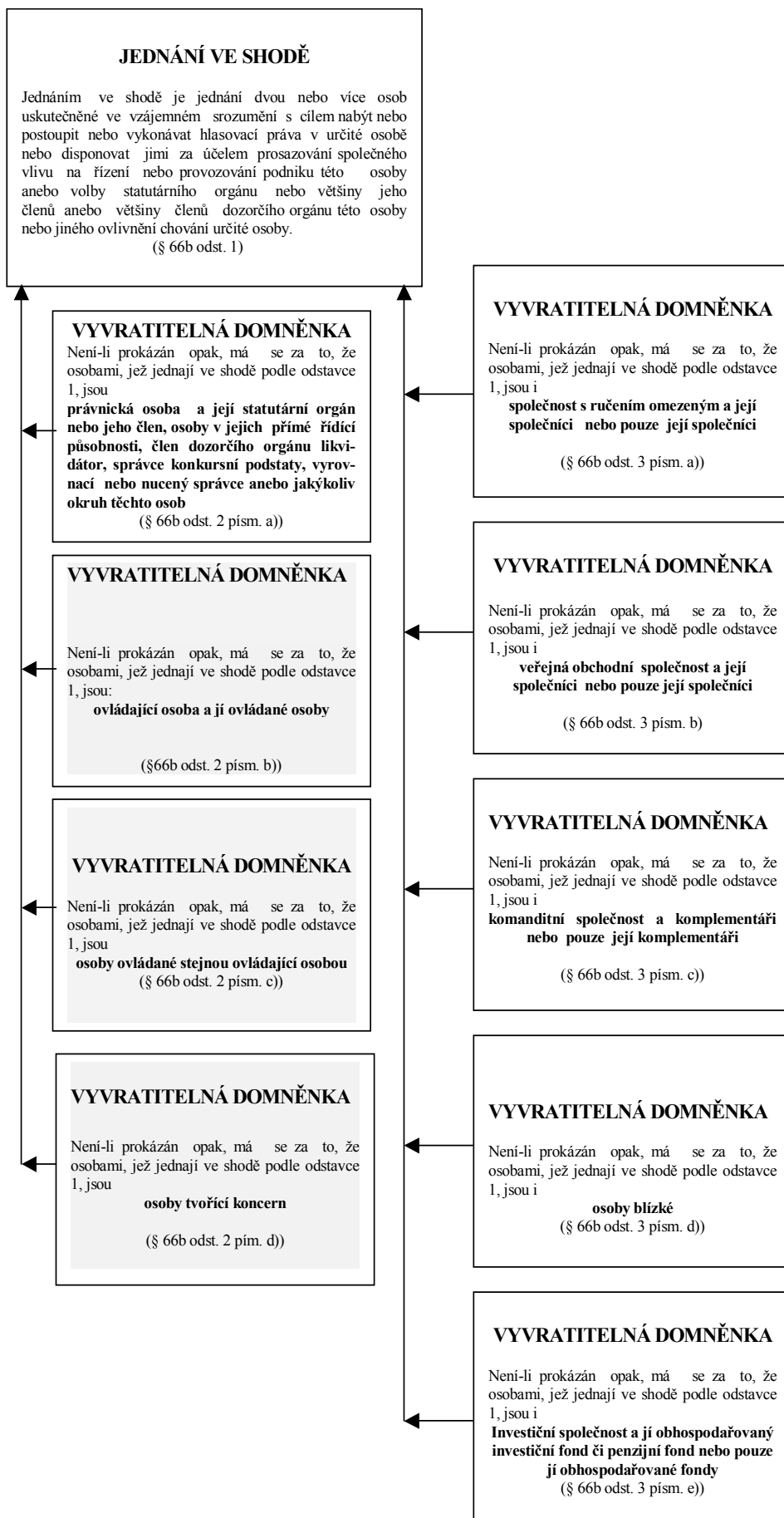
V rámci právní úpravy podnikatelských seskupení pak § 66a odst. 4 obchodního zákoníku stanoví, že osoby jednající ve shodě, které společně disponují většinou hlasovacích práv na určité osobě, jsou vždy ovládajícími osobami. Jednání ve shodě podle úpravy § 66b obchodního zákoníku vyjádříme rovněž schématicky.

Z obou následujících schémat jsou přitom zřejmé vzájemné odkazy ustanovení § 66a a § 66b obchodního zákoníku.

Podnikatelská seskupení podle § 66a obchodního zákoníku

Jednání ve shodě

To, že zákon stanoví u statutárních měst za zadavatele městský obvod nebo městskou část, to považujeme za správné. Obdobné ustanovení by si zasluhovaly i jiné obdobně strukturované subjekty, např. i vysoké školy, a to zejména ty, které jsou veřejnými institucemi. Zde by bylo žádoucí, aby byli zadavateli i fakulty. Fakulty hospodaří totiž se svými rozpočtovými prostředky (mají svůj rozpočet), je jich větší počet a jsou různě místně dislokovány (viz např. organizační struktury takových vysokých škol jako je Univerzita Karlova v Praze a Masarykova univerzita).

Zadavatelem může být společně i několik zadavatelů uvedených v písm. a) a b), mají-li svoje vzájemná práva a povinnosti a vztahy k třetím osobám smluvně upraveny - viz § 2 odst. 2.

Podle ustanovení § 3 odst. 1 pak tzv. **sektorový zadavatel**, tj. zadavatel v odvětvích vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací **žadává** podle tohoto zákona **pouze nadlimitní veřejné zakázky** (§ 14), **pokud jsou splněny zde stanovené podmínky**.

Zákon zde ovšem stanoví výjimky z působnosti v § 3 odst. 2, 3, 4. Pro okruh zadavatelů vymezený v ustanovení § 2 a § 3 jsou stanoveny další výjimky v ustanovení § 4 a 5. Tato úprava přitom není příliš přehledná.

1.3 Podprahové, podlimitní a nadlimitní zakázky

Aby se jednalo o veřejnou zakázku, musí jít nejen o stanoveného zadavatele, ale předpokládaná cena zakázky musí též přesáhnout tzv. práh, tj. částku 2 mil. Kč. Způsoby určení předpokládané ceny předmětu zakázky jsou stanoveny zákonem v části první v hlavě druhé, a to v ustanoveních § 18, 19, 20, 21 obecně a pro dodávky, služby, stavební práce v ustanovení § 22 o zvláštním způsobu určení předpokládané ceny a v § 23 o předpokládané ceně předmětu veřejné zakázky u rámcových smluv.

Ustanovení § 6 odst. 2 a odst. 3 přitom určuje, že se veřejná zakázka uskutečňuje za úplatu na základě písemné smlouvy s jedním nebo více vybranými uchazeči nebo zájemci.

Zadavatel musí však i **podprahové zakázky**, tj. zakázky na dodávky, služby nebo stavební práce, jejichž předpokládaná cena nepřesáhne limit 2 mil. Kč, zadat transparentním a nediskriminačním postupem za cenu obvyklou v místě plnění.

Na základě uvedeného lze říci, že i když obchodní zákoník pro některé smlouvy písemnou formu smluv nepředepisuje, pro uvedené smlouvy nelze jinou než písemnou formu smluv volit a přes odlišné znění § 272 obchodního zákoníku lze usuzovat, že to platí jak pro smlouvy, tak i pro jejich změny.

Současně lze usuzovat, že nebude-li smlouva úplatná, pak i když předmět zakázky přesáhne 2 mil. Kč, nepůjde o zakázku veřejnou. Přitom však tam, kde půjde o zakázku úplatnou, která 2 mil. Kč nepřesáhne, musí se (viz § 6 odst. 3) zadat transparentním a nediskriminačním postupem (za uvedenou obvyklou cenu), i když také nepůjde o veřejnou zakázku. Přitom tzv. nadlimitní veřejné zakázky jsou regulovány směrnicemi ES.

Částka 2 mil. Kč tedy tvoří "práh" zakázek, u kterých se o veřejnou zakázku nejedná.

Nadlimitní zakázky se uveřejňují v "evropském věstníku" (úředním věstníku ES), podlimitní zakázky se uveřejňují v tuzemsku na tzv. "centrální adrese".

**Tabulka vyjadřuje, kdy se bude jednat o nadlimitní veřejnou zakázku;
uvádí stanovené limity**

PŘEDMĚT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	DODÁVKY A SLUŽBY	STAVEBNÍ PRÁCE
Zadavatelé uvedení v § 2 odst. 1 písm. a) zákona, v bodech 1 a 2 a pro ČR - Ministerstvo obrany pro zboží uvedené v příloze č. 3	130 000 EUR	5 000 000 EUR
Zadavatelé uvedení v § 2 odst. 1 písm. a), v bodech 3 a 4 a pro ČR - Ministerstvo obrany pro zboží neuvedené v příloze č. 3	200 000 EUR	5 000 000 EUR
Zadavatelé v odvětví vodního hospodářství, energetiky a dopravy, vykonávají-li činnosti uvedené v § 3 odst. 1 písm. a) až e)	400 000 EUR	5 000 000 EUR
Zadavatelé v oblasti telekomunikací, vykonávají-li činnosti uvedené v § 3 odst. 1 písm. f)	600 000 EUR	5 000 000 EUR

Jak je v tabulce zřejmé z údajů v části Předmět veřejné zakázky, převzatých z § 14 zákona, nepamatuje právní úprava na všechny zadavatele. Neupravené jsou např. situace, půjde-li o podnikatele ovládaného veřejným zadavatelem - územním samosprávným celkem. Ve výslovně neupravených případech bude postupováno výkladem. V uvedeném případě by byla ovládaná osoba zřejmě posuzována ve stejné kategorii jako osoba ovládající.

Nadlimitní zakázky jsou v zákoně vymezeny výší finančních limitů uvedených v eurech.

V předchozím zákoně, tj. zákon č. 199/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů, bylo možné zvýhodnění tuzemských uchazečů. To podle zákona č. 40/2004 Sb. nepřichází v úvahu.

Při postupech podle zákona č. 199/1994 Sb. ve znění novel bylo zjištěno, že aby se zadavatelé vyhnuli stanoveným objemům pro zadávání veřejných zakázek, snažili se zákon obcházet a zakázky dělit, přestože se tomu dřívější právní úprava snažila bránit. Aby k těmto případům nedocházelo, je i v nové úpravě stanoveno pravidlo, že zadavatel nesmí rozdělit předmět veřejné zakázky, jestliže by tím došlo ke snížení jeho předpokládané ceny pod finanční limity stanovené pro jednotlivé druhy veřejných zakázek nebo pod cenu 2 mil. Kč.

Nadlimitní i podlimitní veřejné zakázky se budou zadávat stanovenými postupy.

1.4 Dodavatel, zájemce, uchazeč

Zákon definuje pojmy **dodavatel, zájemce a uchazeč** a tyto pojmy dále používá ve svých ustanoveních.

Dodavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která

- a) poskytuje služby,
- b) dodává zboží,
- c) provádí stavební práce.

Zájemcem se rozumí dodavatel,

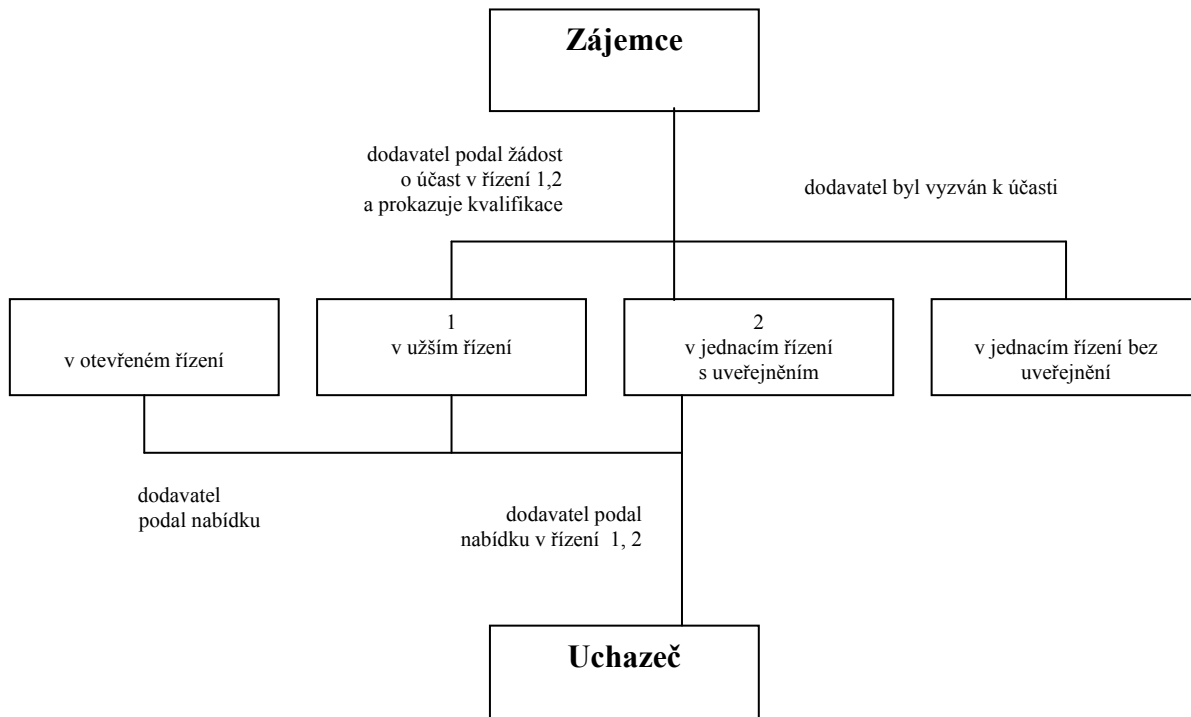
- a) který podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním, nebo
- b) kterého zadavatel vyzval k účasti v jednacím řízení bez uveřejnění.

Uchazečem se rozumí

- a) dodavatel, který ve stanovené době podal nabídku v otevřeném řízení, nebo
- b) zájemce, který ve stanovené době podal nabídku v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním.

Osvojení si těchto pojmů pomůže adresátům k realizaci zákonných ustanovení. Zákon totiž s těmito pojmy ve svých ustanoveních dále průběžně pracuje. Výše uvedené definování pojmů lze pro názornost i graficky znázornit.

K pojmům zájemce a uchazeče

1.5 Dodávky, služby, stavební práce

Zákon č. 40/2004 Sb. člení zakázky

- na dodávky,
- na služby,
- na stavební práce.

Veřejnou zakázkou na dodávky je veřejná zakázka, jejímž předmětem je koupě věci movitých i nemovitých (dále jen "zboží") včetně koupě zboží na splátky, nájmu zboží nebo nájmu zboží s právem následné koupě, a rovněž veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě

dodání zboží také montáž a uvedení do provozu, pokud nejde o případ, kdy je cena služeb vyšší než předpokládaná cena dodání zboží.

Výše uvedené ovšem znamená, že pokud půjde většinou o dodávku a z menší části o montáž, bude prováděna veřejná zakázka na dodávky, i když např. návazně se bude pak uzavírat obchodněprávní smlouva o dílo (nikoli kupní smlouva). Pokud by však nešlo o montáž, ale o instalaci, byla by situace jiná.

Veřejnou zakázkou na služby je veřejná zakázka, jejímž předmětem není předmět veřejné zakázky na dodávky nebo veřejné zakázky na stavební práce.

Veřejnou zakázkou na služby je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě poskytnutí služeb rovněž

- a) dodání zboží, pokud je cena poskytovaných služeb vyšší než předpokládaná cena dodání zboží nebo
- b) zakázka na stavební práce, pokud je cena poskytovaných služeb vyšší než předpokládaná cena stavebních prací.

Výčet služeb je uveden v přílohách č. 1 a 2 zákona a podle těchto příloh lze lišit služby na

- **uveřejňované** v Úředním věstníku Evropských společenství (ES)
- **neuveřejňované** v Úředním věstníku ES.

Veřejnou zakázkou na stavební práce je veřejná zakázka na provedení

- a) nové stavby,
- b) stavební změny dokončené stavby,
- c) udržovací práce na stavbě,
- d) odstranění stávající stavby nebo
- e) jakýchkoli stavebních prací, které odpovídají požadavkům určeným zadavatelem, včetně stavebních prací pořizovaných s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb poskytovaných zadavateli jinou osobou.

Stavebními pracemi se rozumějí rovněž montážní práce související s prováděním staveb a stavebních prací.

Veřejnou zakázkou na stavební práce je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě provedení stavebních prací rovněž projektová a inženýrská činnost, týkající se těchto prací.

Z výše uvedeného je zřejmé, že **pro veřejné zakázky se používá tzv. princip těžiště**, což značí, že u jednotlivých zakázek rozhoduje o druhu zakázky hodnotově převažující plnění. Např. je-li cena dodávek vyšší než cena montáže, jde o zakázku na dodávky. Vždy však **je třeba následně uzavřít takovou smlouvu, která v obchodním (občanském) zákoníku koresponduje s příslušným předmětem plnění.**

1.6 Zadávací a jednacím řízení

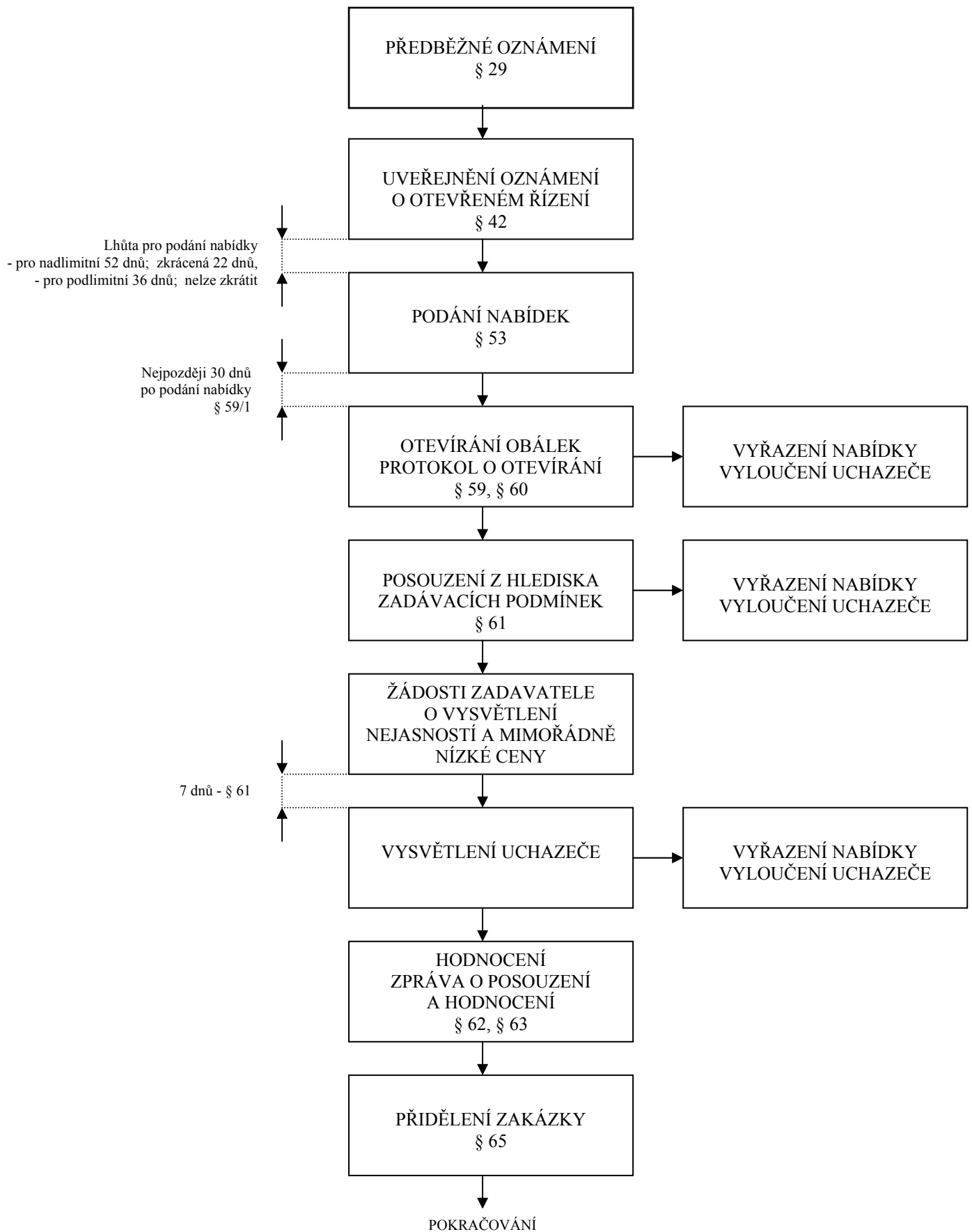
Zakázky budou zadávány

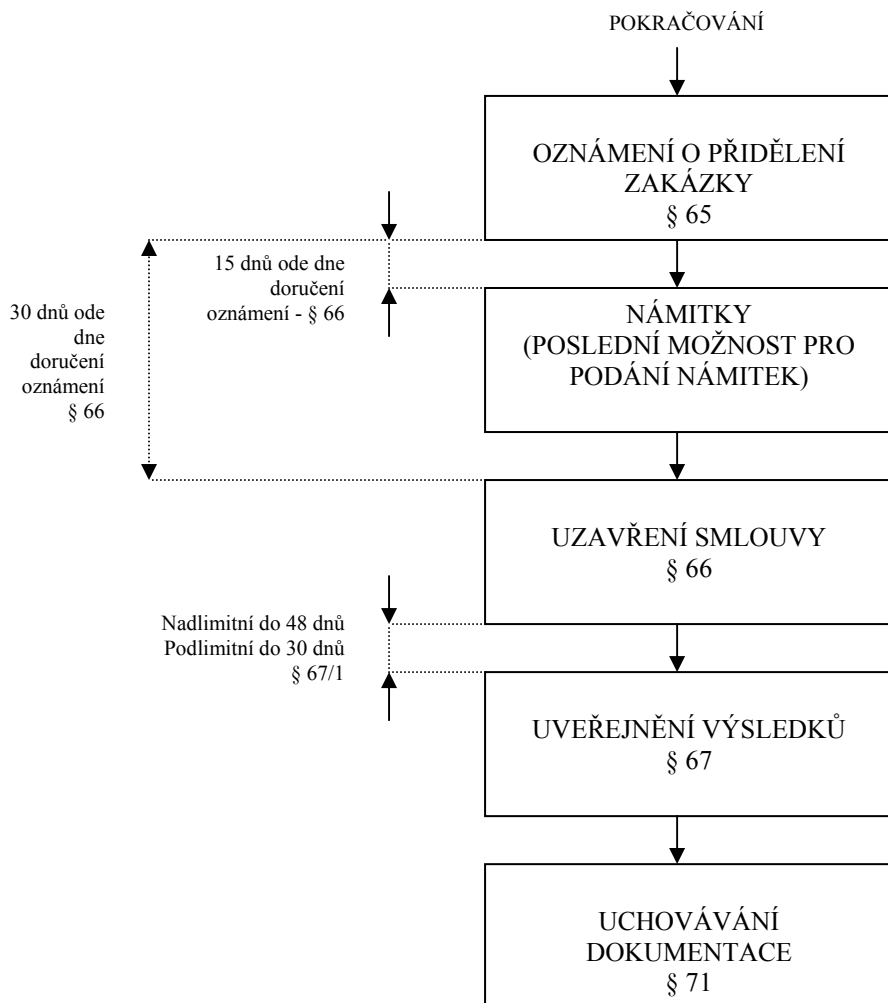
- v otevřeném zadávacím řízení,
- v užším zadávacím řízení,
- v jednacím řízení s uveřejněním,
- v jednacím řízení bez uveřejnění.

Otevřené a užší řízení jsou přitom zadávací řízení obecná. Zákon zadavateli neukládá, které z nich má volit, je to na jeho rozhodnutí.

Obě jednacím řízení se pak používají jen tam, kde to stanoví zákon

Průběh otevřeného zadávacího řízení

Poznámka:

Jsme si vědomi, že toto schéma (podobně jako schémata jiná) nemůže být zcela přesné. Může však přispět k základní orientaci.

Otevřené řízení je přístupné neomezenému počtu uchazečů, kteří podávají nabídku na základě zadavatelem stanovených podmínek, které jsou zveřejněny.

Je hodnoceno jako nejvíce transparentní; je však organizačně nejnáročnější. Probíhá-li zadávání v otevřeném zadávacím řízení, pak mohou podat nabídku všichni uchazeči.

V užším zadávacím řízení podávají nabídku jen zadavatelem určení dodavatelé. V jednacím řízení s uveřejněním podávají nabídku jen vyzvaní dodavatelé, kteří jsou poté zadavatelem vyzváni k jednání. **Jednacím řízením bez uveřejnění** je pak takové zadávání, ve kterém zadavatel vyzve k jednání jednoho nebo více dodavatelů.

Způsob zadávání si musí zadavatel dobře zvážit. Zvolí-li otevřené zadávací řízení, může se stát, že bude nabídek příliš velký počet. Zvolí-li však užší zadávací řízení, může pak být problematické jakým způsobem se provede objektivní zúžení počtu zájemců na 5 až 20 (kteří budou vyzváni k podání nabídky). Ostatní zájemci přitom mohou podávat námitky.

Přehled jednacích řízení uvádíme tabulkovou formou (zákonný text jednotlivých ustanovení je krácen; přesné vymezení je tedy třeba čerpat přímo ze zákona).

Použití jednacího řízení s uveřejněním

podle § 25	jde-li o sektorové dodavatele
podle § 26	v předchozím otevřeném nebo užším řízení byly podány pouze neúplné nabídky
podle § 26	povaha stavebních prací nebo služeb nebo povaha rizik s nimi spojených neumožňuje stanovit cenu
podle § 26	stavební práce jsou prováděny pouze pro účely výzkumu a vývoje a nelze je využít k zisku nebo pokrytí nákladů

Použití jednacího řízení bez uveřejnění

podle § 28 odst. 2	sektoroví dodavatelé na základě rámcové smlouvy
podle § 28 odst. 1 písm. a)	sektoroví dodavatelé pro dodávky na komoditních trzích
podle § 28 odst. 1 písm. b)	sektoroví dodavatelé při výhodné koupi za ceny podstatně nižší
podle § 28 odst. 1 písm. c)	sektoroví dodavatelé při nákupu zboží za zvlášť stanovených výhodných podmínek
podle § 27 odst. 1 písm. a)	v otevřeném nebo užším řízení nebyly podány žádné vhodné nabídky
podle § 27 odst. 1 písm. b)	zakázka může být ze stanovených důvodů plněna jen určitým dodavatelem
podle § 27 odst. 1 písm. c)	V naléhavém případě z důvodu krizového stavu
podle § 27 odst. 2 písm. a)	zboží pouze pro účely výzkumu a vývoje
podle § 27 odst. 2 písm. b)	jde o tzv. dodatečnou dodávku za stanovených podmínek
podle § 27 odst. 3 písm. a)	jde o tzv. dodatečné práce nebo služby za stanovených podmínek
podle § 27 odst. 3 písm. b), písm. c)	(k tomu viz odst. 4) nové stavební práce nebo služby stejného druhu či podobné za stanovených podmínek
podle § 27 odst. 3 písm. d)	nové stavební práce nebo služby spojené s výstavbou nebo rekonstrukcí pozemní komunikace za stanovených podmínek
podle § 27 odst. 5	navazuje-li zadání veřejné zakázky na služby na veřejnou soutěž o návrh

Přestože sektorový (sít'ový) zadavatel nemusí použít obecných způsobů zadávání (otevřené řízení, užší řízení), může tak učinit. Potom však nemusí uzavírat konkrétní realizační smlouvu, ale může uzavřít jen smlouvu rámcovou.

Zadavatel v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, tj. sektorový zadavatel pak může použít jednací řízení bez uveřejnění i v případě, je-li veřejná zakázka zadávána na základě rámcové smlouvy.

Počet možností jednacích řízení se na prvý pohled může jevit široký. Podle této úpravy se ovšem zřejmě umožňuje jen užší využití než u dřívějších tzv. jiných způsobů zadávání podle předchozího zákona č. 199/1994 Sb. ve znění novel.

Jednacích řízení lze fakticky užívat jen velmi omezeně. Bylo přitom možno předvídat, že de lege ferenda si praktická potřeba "vynutí" určité rozšíření, k čemuž v zákoně č. 137/2006 Sb. došlo.

1.7 Předběžné oznámení

"Novinkou" zákona č. 40/2004 Sb. bylo provádění tzv. **předběžného oznámení** (podle § 29 zákona).

Na počátku kalendářního roku, nejpozději však do 30 dnů po schválení příslušného rozpočtu, z něhož bude veřejná zakázka hrazena, je zadavatel povinen **předběžně oznámit veřejné zakázky, které hodlá zadat v tomto kalendářním roce**, pokud celková předpokládaná cena všech těchto zakázek činí v souhrnu nejméně

- a) 750 000 EUR, jde-li o veřejné zakázky na dodávky nebo na služby, s výjimkou služeb uvedených v příloze č. 1, nebo
- b) 5 000 000 EUR, jde-li o veřejné zakázky na stavební práce.

Předběžné oznámení musí obsahovat u veřejných zakázek na

- a) dodávky celkové množství zboží v jednotlivých druzích,
- b) služby celkovou předpokládanou cenu služeb v jednotlivých druzích služeb,
- c) stavební práce jejich druh a rozsah a předpokládaný termín uveřejnění oznámení zadávacího řízení.

Předběžné oznámení musí obsahovat i v zákonu stanovené identifikační údaje o zadavateli včetně osobních údajů.

Předběžné oznámení je zadavatel povinen uveřejnit.

Uveřejňování údajů a informací o veřejných zakázkách upravuje pak podrobně § 84 zákona. **Předběžné oznámení plní informativní funkci a signalizuje tak budoucí veřejné zakázky.**

1.8 Kvalifikace

Předpokladem účasti dodavatele v užším řízení a předpokladem hodnocení nabídek v otevřeném řízení je přitom splnění kvalifikace. **Kvalifikací prokazují dodavatelé, že jsou schopni zakázku provést.**

V otevřeném řízení předkládá uchazeč informace o kvalifikaci, včetně požadovaných dokladů, ve lhůtě pro podávání nabídek (viz schéma Průběh otevřeného zadávacího řízení).

Zájemci poskytují informace o své kvalifikaci, včetně dokladů požadovaných zadavatelem, ve lhůtě pro podání žádosti o účast uvedené v oznámení užšího řízení nebo jednacího řízení s uveřejněním. V jednacím řízení bez uveřejnění musí dodavatel poskytnout tyto informace a doklady ve lhůtě stanovené zadavatelem.

Zákonem jsou stanovena základní kvalifikační kritéria. Další kvalifikační kritéria stanoví zadavatel na základě zákona.

Uchazeči nebo zájemci zapsaní v seznamu kvalifikovaných dodavatelů (podle § 76) mohou prokázat splnění kvalifikace podle § 30 odst. 2 písm. a), c) a d) výpisem ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů ne starším než 90 dnů. V takovém případě není zadavatel

oprávněně požadovat prokázání skutečností zapsaných do seznamu kvalifikovaných dodavatelů jinými doklady.

Seznam kvalifikovaných dodavatelů je veřejným seznamem, který vede Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a je též veden způsobem umožňujícím dálkový přístup.

1.9 Zadávací dokumentace, nabídky

Předmět veřejné zakázky pak vymezuje zadávací dokumentace v nezbytných podrobnostech pro zpracování nabídky vč. požadovaného množství. Tato dokumentace obsahuje technickou specifikaci. Technické specifikace představují technické charakteristiky prací, materiálů, zboží nebo služeb, které mají být použity nebo dodány, popsané objektivně způsobem, který zajišťuje užití za účelem, který je zadavatelem zamýšlen.

Zadávací dokumentace musí obsahovat obchodní podmínky, požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny, včetně platebních podmínek, podmínky, za nichž je možno překročit výši nabídkové ceny, a jiné požadavky pro realizaci veřejné zakázky.

Pro podání nabídek jsou zákonem stanoveny lhůty; každý dodavatel v otevřeném řízení nebo každý zájemce, který byl zadavatelem vyzván k podání nabídky v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním, může **podat pouze jednu nabídku.**

Lhůta pro podání nabídky počíná běžet dnem následujícím po dni

- a) uveřejnění oznámení otevřeného řízení,
- b) odeslání výzvy k podání nabídek v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním.

Jednu nabídku může podat i více dodavatelů nebo zájemců společně.

Uchazeč je vázán svou nabídkou po dobu stanovenou zadavatelem v oznámení zadávacího řízení.

Nabídky se podávají písemně a v uzavřené obálce označené názvem veřejné zakázky, na které musí být uvedena adresa, na niž je možné nabídku (podle § 59 odst. 1) vrátit. Doručené nabídky zadavatel eviduje a přiděluje jim pořadová čísla.

Pokud dodavatel nebo zájemce podá více nabídek samostatně nebo společně s dalšími dodavateli nebo zájemci, vyloučí zadavatel všechny tyto nabídky.

1.10 Kritéria veřejné zakázky, posuzování a hodnocení

Základním kritériem pro zadání veřejné zakázky je

- a) ekonomická výhodnost nabídky, nebo
- b) nejnižší nabídková cena.

Rozhodne-li se zadavatel pro zadání veřejné zakázky podle ekonomické výhodnosti nabídky, posuzuje nabídku podle dílčích kritérií. Jednotlivým dílčím kritériím musí zadavatel stanovit váhu, kterou vyjádří v procentech.

Tuto úpravu, tj. stanovení váhy kritérií - oproti úpravě předchozí - lze hodnotit kladně. Limituje totiž případné netransparentní postupy.

Jedním z dílčích kritérií je vždy nabídková cena a dále zejména

- a) provozní náklady,
- b) požadavky na údržbu,
- c) technické, jakostní, ekologické nebo funkční vlastnosti předmětu veřejné zakázky.

Variety nabídky jsou přípustné, je-li veřejná zakázka zadávána na základě kritéria ekonomické výhodnosti nabídky a pokud zadavatel variety předem nevyloučil. Pokud jsou variety nabídky přípustné, je zadavatel povinen v zadávací dokumentaci uvést alespoň minimální požadavky, které musí variety splňovat.

Přitom je vhodné zdůraznit, že nabídka obsahující varianty se považuje za jednu nabídku.

Na rozdíl od dřívější právní úpravy není stanovena komise pro otevírání obálek a komise pro hodnocení nabídek, ale **zákon stanoví jen jednu komisi, pro kterou volí název hodnotící komise**. Zákonodárce se tedy stanovením jen jedné komise neobává koncentrace subjektivních vlivů. Je stanoveno složení komise, a to obecně a speciálně pro zákonem určené zakázky. Podrobně je upraveno **posuzování a hodnocení nabídek**.

1.11 Koncese

V nově doplněné části upravuje zákon udělování koncesí. Zákon přitom liší koncese na stavební práce (§ 9a) a koncese na služby (§ 9b).

Koncese na stavební práce je obdobnou veřejnou zakázkou jako veřejná zakázka na stavební práce s tím, že protiplnění za provedení stavebních prací, které jsou předmětem této koncese, spočívá v právu stavbu po stanovenou dobu využívat nebo provozovat. Toto právo může být spojeno s poskytnutím peněžitého plnění veřejným zadavatelem.

Koncese na služby je obdobnou veřejnou zakázkou jako veřejná zakázka na služby s tím, že protiplnění za poskytnutí služeb, které jsou předmětem této koncese, spočívá v právu tyto služby po stanovenou dobu provozovat. Toto právo může být spojeno s poskytnutím peněžitého plnění veřejným zadavatelem.

1.12 Rámcové smlouvy

Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách upravuje i použití smlouvy, která je v praxi obecně dosti rozšířená, ale kterou dřívější zákon o zadávání veřejných zakázek pro zadávání neupravoval. Jedná se o **rámcovou smlouvu**.

Rámcovou smlouvou se rozumí smlouva uzavřená mezi sektorovým zadavatelem, tj. zadavatelem v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací a uchazečem, případně uchazeči, na podkladě otevřeného řízení, nebo užšího řízení, jejímž obsahem je stanovení smluvních podmínek pro veřejné zakázky, zejména s ohledem na ceny nebo předpokládané množství, které mají být zadány v určitém časovém období.

K zadávání na základě rámcové smlouvy pak postačí použít pouze jednacím řízení bez uveřejnění.

Připomeňme jen, že v obecné praxi jsou často uzavírány obchodněprávní "rámcové smlouvy kupní" (v praxi se pak používají i jiné rámcové smlouvy, např. rámcové smlouvy o dílo). V takových případech ovšem budou rámcové kupní smlouvy zřejmě považovány za smlouvy kupní a pak mají obsahovat podstatné části kupní smlouvy.

Vzhledem k ustanovení § 263 odst. 2 a § 269 odst. 1 obchodního zákoníku je třeba, aby kupní smlouva obsahovala kromě přesné identifikace smluvních stran podstatné části základního ustanovení (viz § 409 obchodního zákoníku):

- stanovení předmětu koupě tj. zboží (movité věci),
- sjednání závazku prodávajícího dodat zboží,
- sjednání závazku prodávajícího převést vlastnictví ke zboží,
- sjednání závazku kupujícího zaplatit kupní cenu,
- sjednání ceny zákonem určeným způsobem, event. musí z jednání o uzavření smlouvy vyplývat vůle stran uzavřít smlouvu i bez určení kupní ceny (viz ustanovení § 409 odst. 2 obchodního zákoníku).

Ze stanovených podstatných částí kupní smlouvy velmi často v praxi v kupních smlouvách chybí množství zboží, určení ceny a závazek prodávajícího převést vlastnictví ke zboží. Pokud by se z obsahu smluvního ujednání, i když třeba vyjádřen jinými slovy či jinak, nedal tento závazek alespoň dovodit, smlouva nesplňuje předpoklad ke vzniku kupní smlouvy. (Mohlo by event. dojít - podle podmínek konkrétního případu - ke vzniku inominátní smlouvy, za splnění podmínek pro vznik inominátní smlouvy, ledaže by bylo zřejmé, že strany chtěly uzavřít výslovně smlouvu kupní.)

Rámcová smlouva uvedená v zákonu o veřejných zakázkách by neměla být podle našeho názoru uzavírána jako rámcová kupní smlouva nebo rámcová smlouva o dílo nebo jiná rámcová pojmenovaná smlouva, protože by takto uzavřené smlouvy nemusely splňovat podmínky stanovené pro vznik těchto smluv, ale mělo by jít z pohledu soukromého práva o tzv. nepojmenovanou smlouvu a bude-li (což bude začasťé) obchodněprávní³, bude to smlouva uzavíraná podle § 269 odst. 2 obchodního zákoníku. **Název smlouvy by měl odpovídat obsahu, mělo by jít o "rámcovou smlouvu".**

1.13 Námitky, Přezkum

Zákon také podrobně upravuje **možnost podávání námitek a přezkoumání úkonů zadavatele.**

2 Nová právní úprava

Novou právní úpravou je zákon č. 137/2006 Sb. s účinností k 1. 7. 2006. Předchozí zákon o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb. byl vydán s cílem zajistit dodržování průhledného a nediskriminačního postupu zadavatelů.

Obecně je možno říci, že je potřebné mít postupy jednoduché a preferovat i jednoduché a rychlé postupy přezkumu zadávacího řízení. Cílem byla také plná slučitelnost se směrnicemi ES.

Jsou však otázky, které jsou v zákoně č. 40/2004 Sb. sporné; některé z nich bude možno řešit výkladem, jiné se musel snažit řešit **nový zákon o veřejných zakázkách. Koncepční řešení je přitom shodné s dosavadní právní úpravou.** To umožňuje i použití některých předchozích grafických zobrazení.

Hlavním důvodem přípravy nového zákona bylo zajištění transpozice směrnice 2004/17/ES a 2004/18/ES do českého právního řádu. Nové směrnice přinášejí nové instituty, které by bylo z hlediska systematiky problematické zapracovat do dosavadního zákona. Proto bylo využito řešení při vydání nového zákona.

Evropské zadávací směrnice podrobně upravují postupy při zadávání nadlimitních veřejných zakázek; u podlimitních zakázek se však omezují na zakotvení principu transparentnosti a nediskriminace při jejich zadávání. Naše dosavadní i nová právní úprava oproti směrnicím podrobně rozpracovává postupy při zadávání podlimitních zakázek; přitom se snaží zachovávat rovnováhu mezi principem transparentnosti a proporcionality. U podlimitních zakázek je stanoven v novém zákonu zvláštní zjednodušený druh řízení.

---

³ K rozlišení, zda se jedná o smlouvu obchodněprávní či občanskoprávní viz Bejček, J.: Změny v typologii obchodních závazků, Obchodní právo č. 3/2003, s. 2 a násl. a Marek, K.: K obchodním závazkovým vztahům, Právní rádce, č. 3/2004.

Zákon č. 137/2006 Sb. v mnohém vychází ze zákona č. 40/2004 Sb., věnujeme se zde tedy zásadně jen nově upraveným otázkám. V ostatním nám může napomoci přehled dosavadní úpravy uveřejněný výše.

K zásadám v novém zákoně patří:

- snaha o celkové zjednodušení a zpřehlednění zákona,
- snaha o odstranění dosavadních problémů a zohlednění praktických zkušeností s prováděním a aplikací zákona č. 40/2004 Sb.,
- vyjasnění základních pojmů,
- podrobnější specifikace jednotlivých zadávacích postupů,
- zařazení subjektů poskytujících poštovní služby mezi sektorové zadavatele,
- zavedení možnosti zadávání pomocí společných nákupních subjektů,
- stanovení možnosti uzavírání rámcových smluv i pro veřejné zadavatele (nikoli jen pro zadavatele sektorové),
- stanovený soutěžní dialog - řízení určené pro zvláště složité zakázky, umožňující zadavateli získat inovativní řešení daného projektu v situaci, kdy sám není z objektivních důvodů schopen přesně specifikovat způsob provedení veřejné zakázky,
- elektronizace procesu zadávání.

Podle našeho soudu je možno vydání nového zákona o veřejných zakázkách vítat. Negativně ovšem bude působit, že se tak děje v krátké době po vydání zákona předchozího. Podle našeho názoru potřebuje totiž praxe ke „vstřebání“ nové úpravy dobu přibližně tří let.

Současně s novou úpravou veřejných zakázek je vydán též nový zákon o veřejně soukromých partnerstvích (koncesní zákon). Tento zákon obsahuje opravdu velké množství odkazů na zákon o veřejných zakázkách. Nabízela se proto možnost zvážit vydání obou úprav v jednom předpisu, což ovšem nebylo provedeno.

2.1 Členění zákona

Zákon zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství⁴ a upravuje

- **postupy při zadávání veřejných zakázek,**
- **soutěž o návrh,**
- **dohled nad dodržováním tohoto zákona,**
- **podmínky vedení a funkce seznamu kvalifikovaných dodavatelů a systému certifikovaných dodavatelů.**

Zákon se člení do osmi částí a má tři přílohy.

Část první obecná ustanovení se věnuje Předmětu úpravy, Zadavateli veřejné zakázky, Centrálnímu zadavateli, Relevantní činnosti, Souběhu činností, Zásadám postupu zadavatele, Veřejné zakázce (a veřejným zakázkám na dodávky, stavební práce a služby a veřejné zakázce podle výše předpokládané hodnoty), Vymezení pojmů; věnuje se i výjimkám a hospodářské soutěži související s výkonem relevantní činnosti.

Druhá část upravuje Zadávací řízení, jeho druhy a podmínky použití některých řízení vč. otázek soutěžního dialogu a zjednodušeného podlimitního řízení.

---

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/75/ES ze dne 16. listopadu 2005, kterou se opravuje směrnice 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.

Část třetí upravuje zvláštní postupy v zadávacím řízení.

Část čtvrtá upravuje soutěž o návrh.

Ustanovení o ochraně proti nesprávnému postupu zadavatele je v části páté.

Šestá a sedmá část obsahuje ustanovení o seznamu kvalifikovaných dodavatelů, systému certifikovaných dodavatelů, zahraniční seznam dodavatelů a společná ustanovení (zejména o uveřejňování, komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem).

Zákon ústí v osmé části do přechodných a závěrečných ustanovení.

Přílohy č. 1 a č. 2 tvoří seznam služeb podléhajících uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie (příloha č. 1) a seznam služeb tomuto uveřejnění nepodléhajících (příloha č. 2). Příloha č. 3 je nadepsána Stavební činnosti podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona (rozumějme tohoto zákona). Citované ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) přitom uvádí, že jde-li o stavební práce uvedené v příloze č. 3, pak se také jedná o veřejnou zakázku na stavební práce.

Působnost zákona je vymezena stanoveným okruhem osob.

2.2 Zadavatelé

Zadavatelem veřejné zakázky se pro účely tohoto zákona považuje veřejný, dotovaný a sektorový zadavatel.

Veřejným zadavatelem je

- a) **Česká republika⁵**
- b) **státní příspěvková organizace,**
- c) **územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace,** u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek,
- d) **jiná právnická osoba,** pokud
  1. byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a
  2. je financována převážně státem či jiným veřejným zadavatelem nebo je státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána nebo stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.

Dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků poskytnutých veřejným zadavatelem, a to i prostřednictvím jiné osoby, jde-li o

- a) veřejnou zakázku na stavební práce, jejíž předpokládaná hodnota odpovídá nejméně finančnímu limitu stanovenému v § 12 odst. 4 a předmětem této veřejné zakázky
  1. je provedení stavebních prací, které se týkají některé z činností uvedených v příloze č. 3, nebo
  2. je provedení stavebních prací podle § 9 týkajících se zdravotnických zařízení, sportovních zařízení, zařízení určených pro rekreaci či volný čas, škol a budov určených pro administrativní účely, nebo
- b) veřejnou zakázku na služby související s veřejnou zakázkou na stavební práce podle písmene a), jejíž předpokládaná hodnota odpovídá nejméně finančnímu limitu stanovenému v § 12 odst. 3 písm. b).

---

⁵ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Pro účely uzavření smlouvy se subdodavatelem se za dotovaného zadavatele nepovažuje dodavatel, kterému byla veřejným zadavatelem zadána veřejná zakázka.

Dotovaný zadavatel postupuje při zadávání veřejné zakázky podle ustanovení tohoto zákona platných pro veřejného zadavatele, a to i tehdy, pokud současně naplňuje předpoklady pro zařazení do jiné kategorie zadavatele podle odst. 2 nebo 6 (§ 2 zákona).

Sektorovým zadavatelem je osoba vykonávající některou z **relevantních činností** podle § 4 (v § 4 jsou uvedeny konkrétní relevantní činnosti v jednotlivých odvětvích, tj. v plynárenství, teplárenství, elektroenergetice, vodárenství, činnosti související s vodárenstvím, činnosti související s provozováním dopravních sítí, činnosti související s poskytováním vyhrazených poštovních služeb a jiných poštovních služeb, dalších vyjmenovaných služeb a činnosti vyjmenované prováděné při využívání geograficky vymezeného území), pokud

- a) tuto relevantní činnost vykonává na základě zvláštního či výhradního práva, nebo
- b) nad touto osobou může veřejný zadavatel přímo či nepřímo uplatňovat dominantní vliv; dominantní vliv veřejný zadavatel uplatňuje v případě, že
  1. disponuje většinou hlasovacích práv sám⁶ či na základě dohody s jinou osobou, nebo
  2. jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.

Vykonává-li veřejný zadavatel jednu či více relevantních činností podle § 4, platí pro něj ustanovení zákona vztahující se na sektorového zadavatele za předpokladu, že veřejná zakázka má být zadávána v souvislosti s výkonem relevantní činnosti veřejného zadavatele (§ 2 odst. 7).

Za jednoho zadavatele se pro účely tohoto zákona považuje i několik zadavatelů (uvedených v § 2 v odst. 2, 3 nebo 6), **pokud se sdruží či se jinak spojí pro účely společného postupu směřujícího k zadání veřejné zakázky** (dále jen "sdružení zadavatelů"). V takovém případě jsou zadavatelé povinni před zahájením zadávacího řízení uzavřít písemnou smlouvu, ve které si upraví vzájemná práva a povinnosti související se zadávacím řízením a stanoví způsob jednání jménem účastníků sdružení zadavatelů. Pokud je účastníkem sdružení zadavatelů veřejný či dotovaný zadavatel, vztahují se na sdružení zadavatelů ustanovení tohoto zákona platná pro veřejného zadavatele; tím není dotčeno ustanovení odst. 7 (§ 2 odst. 8).

Za zadavatele se považuje rovněž jakékoliv sdružení nebo jiné spojení zadavatele (podle § 2 odst. 2, 3 nebo 6) s fyzickou nebo právnickou osobou, která není zadavatelem za účelem zadání veřejné zakázky. Ustanovení § 2 odst. 8 věty třetí se použije obdobně.

Centrálním zadavatelem je veřejný zadavatel, který provádí centralizované zadávání, spočívající v tom, že

- a) pro jiné zadavatele pořizuje dodávky či služby, jež jsou předmětem veřejných zakázek, které následně prodává jiným zadavatelům za cenu nikoliv vyšší, než za kterou byly dodávky či služby pořizeny, nebo
- b) provádí zadávací řízení a zadává veřejnou zakázku na dodávky, služby či stavební práce na účet jiných zadavatelů.

---

⁶ Např. § 12 odst. 1 zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

Před zahájením centralizovaného zadávání jsou zadavatelé a centrální zadavatel povinni uzavřít písemnou smlouvu, v níž upraví svá vzájemná práva a povinnosti v souvislosti s centralizovaným zadáváním (§ 3 odst. 1).

Centrální zadavatel provádí centralizované zadávání podle § 3 odst. 1 podle ustanovení tohoto zákona platných pro veřejného zadavatele. Provádí-li však centralizované zadávání výlučně pro sektorové zadavatele či na jejich účet, postupuje podle ustanovení tohoto zákona platných pro sektorového zadavatele.

Dojde-li při postupu podle § 3 odst. 1 k porušení tohoto zákona, odpovídá za porušení zákona centrální zadavatel, ledaže k takovému porušení zákona došlo jednáním či opomenutím zadavatele, pro něhož či na jehož účet je centralizované zadávání prováděno.

Pokud byla veřejná zakázka zadána v souladu s tímto zákonem centrálním zadavatelem, platí, že veřejná zakázka byla zadána v souladu s tímto zákonem i ve vztahu k zadavateli, pro něhož bylo centralizované zadávání provedeno.

Podle právní úpravy stanovené zák. č. 40/2004 Sb. ve znění novel bylo problémové, pokud došlo k souběhu a příslušná osoba splňovala podmínky jak pro veřejné zadavatele, tak pro zadavatele sektorové, popř. se jednalo u sektorového zadavatele o jinou zakázku než sektorovou. Možné byly přitom různé výklady. To nová úprava zlepšuje (§ 5 zákona).

Souběhem činností se rozumí, souvisí-li předmět zadávané veřejné zakázky s výkonem relevantní činnosti i s výkonem jiné činnosti zadavatele (§ 5 odst. 1).

Dosavadní problém souběhu řeší nový zákon ve prospěch zadavatele a volí pro zadavatele řešení příznivější.

Při souběhu činností

- a) veřejný zadavatel postupuje podle ustanovení tohoto zákona platných pro sektorového zadavatele pouze tehdy, pokud předmět veřejné zakázky souvisí především s relevantní činností vykonávanou veřejným zadavatelem; v opačném případě nebo pokud nelze objektivně určit, zda předmět veřejné zakázky souvisí především s výkonem relevantní činnosti, postupuje veřejný zadavatel podle ustanovení tohoto zákona platných pro veřejného zadavatele,
- b) sektorový zadavatel nepostupuje podle tohoto zákona, pokud předmět veřejné zakázky souvisí především s jinou jeho činností, než je výkon relevantní činnosti; v opačném případě nebo pokud nelze objektivně určit, zda předmět veřejné zakázky souvisí především s výkonem jiné činnosti, postupuje sektorový zadavatel podle ustanovení tohoto zákona platných pro sektorového zadavatele.

2.3 Zakázky malého rozsahu, podlimitní a nadlimitní zakázky

Veřejnou zakázkou malého rozsahu se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota nedosáhne v případě veřejné zakázky na dodávky nebo veřejné zakázky na služby 2 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce 6 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty.

Podlimitní veřejnou zakázkou se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota činí v případě veřejné zakázky na dodávky nebo veřejné zakázky na služby nejméně 2 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce nejméně 6 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a nedosáhne stanoveného finančního limitu.

Nadlimitní veřejnou zakázkou je zakázka nad stanovené limity (viz tabulka).

Tabulka orientačně vyjadřuje, kdy se bude jednat o nadlimitní veřejnou zakázku, uvádí stanovené limity

ZADAVATELÉ	DODÁVKY A SLUŽBY	STAVEBNÍ PRÁCE
Česká republika, státní příspěvkové organizace, pro ČR - Ministerstvo obrany platí tento limit pouze pro zboží podle prováděcího předpisu	4 290 000,- Kč u služeb s výjimkou podle zákona	165 288 000,- Kč
Územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž vykonává funkci zřizovatele a tzv. jiná právnická osoba, pro ČR – Ministerstvo obrany pro zboží, které není stanovené prováděcím právním předpisem	6 607 000,- Kč u služeb je podrobnější vymezení v zákonu	165 288 000,- Kč
Sektorový zadavatel	13 215 000,- Kč	165 288 000,- Kč

2.4 Dodavatel, zájemce, uchazeč

Zákon č. 137/2006 Sb. v § 17 nazvaném Vymezení některých dalších pojmů definuje pro účely zákona pojmy **dodavatel, zájemce a uchazeč** a tyto pojmy dále používá ve svých ustanoveních (obdobně jako to činila předchozí úprava).

Dodavatelem je fyzická nebo právnická osoba, která

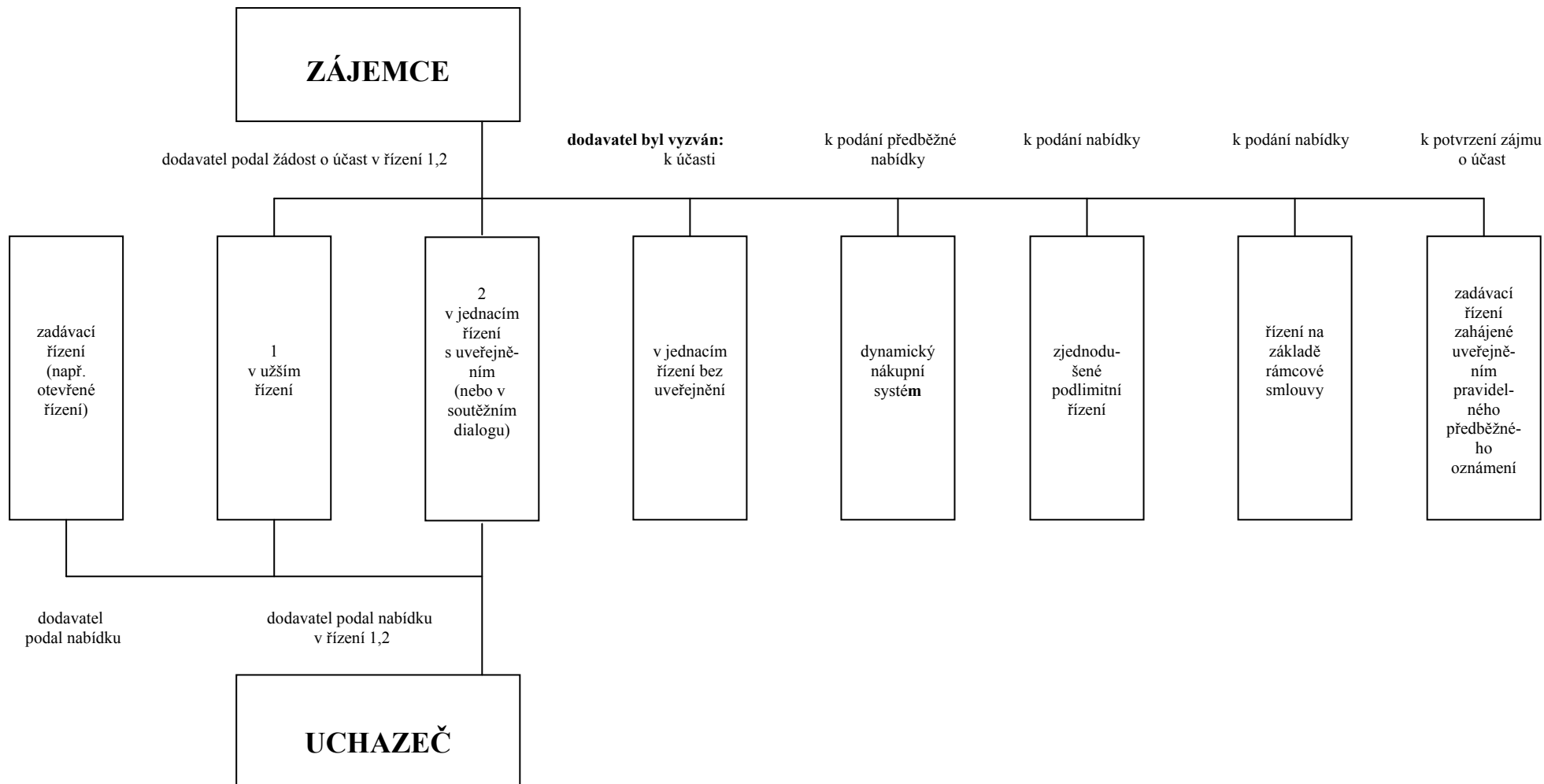
- a) dodává zboží,
- b) poskytuje služby nebo
- c) provádí stavební práce, pokud má sídlo, místo podnikání či místo trvalého pobytu na území České republiky, nebo
- d) zahraniční dodavatel.

Uchazečem je dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení.

Zájemcem je dodavatel, který podal ve stanovené době žádost o

- a) účast v užším řízení,
- b) v jednacím řízení s uveřejněním nebo
- c) v soutěžním dialogu,
- d) nebo dodavatel, který byl zadavatelem vyzván k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění,
- e) k podání předběžné nabídky v dynamickém nákupním systému,
- f) k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení,
- g) k podání nabídky v řízení na základě rámcové smlouvy, nebo
- h) k potvrzení zájmu o účast v případě zadávacího řízení zahájeného uveřejněním pravidelného předběžného oznámení.

K pojmům zájemce a uchazeče

2.5 Dodávky, služby, stavební práce

Zakázky se člení shodně s předchozí právní úpravou na

- **dodávky**
- **služby**
- **stavební práce.**

Veřejnou zakázkou je zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. Veřejná zakázka, kterou je zadavatel povinen zadat podle tohoto zákona, musí být realizována na základě písemné smlouvy. Zde tedy platí to, co jsme uvedli v části pojednávající o úpravě podle zákona č. 40/2004 Sb.

Veřejnou zakázkou na dodávky je veřejná zakázka, jejímž předmětem je pořízení věci (dále jen "zboží"), a to zejména formou koupě, koupě zboží na plátky, nájmu zboží nebo nájmu zboží s právem následné koupě (leasing) – viz § 8 odst. 1.

Veřejnou zakázkou na dodávky je rovněž veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě pořízení zboží podle § 8 odst. 1 rovněž poskytnutí služby spočívající v umístění, montáži či uvedení takového zboží do provozu, pokud tyto činnosti nejsou základním účelem veřejné zakázky, avšak jsou nezbytné ke splnění veřejné zakázky na dodávky (§ 8 zákona).

Veřejnou zakázkou na stavební práce (§ 9) je veřejná zakázka, jejímž předmětem je

- a) provedení stavebních prací, které se týkají některé z činností uvedených v příloze č. 3,
- b) provedení stavebních prací podle písmene a) a s nimi související projektová nebo inženýrská činnost, nebo
- c) zhotovení stavby, která je výsledkem stavebních nebo montážních prací, případně i související projektové či inženýrské činnosti, a která je jako celek schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou funkci.

Veřejnou zakázkou na stavební práce je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je vedle plnění podle odstavce 1 rovněž poskytnutí dodávek či služeb nezbytných k provedení předmětu veřejné zakázky dodavatelem.

Za veřejnou zakázkou na stavební práce se považují rovněž stavební práce pořizované s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb, které zadavateli poskytuje jiná osoba.

Veřejnou zakázkou na služby (§ 10) je veřejná zakázka, která není veřejnou zakázkou na dodávky nebo veřejnou zakázkou na stavební práce.

Veřejnou zakázkou na služby je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě poskytnutí služeb rovněž

- a) poskytnutí dodávky podle § 8, pokud předpokládaná hodnota poskytovaných služeb je vyšší než předpokládaná hodnota poskytované dodávky, nebo
- b) provedení stavebních prací podle § 9, pokud tyto stavební práce nejsou základním účelem veřejné zakázky, avšak jejich provedení je nezbytné ke splnění veřejné zakázky na služby.

Služby se dělí do kategorií stanovených v přílohách č. 1 a č. 2.

2.6 Zadávací a jednací řízení

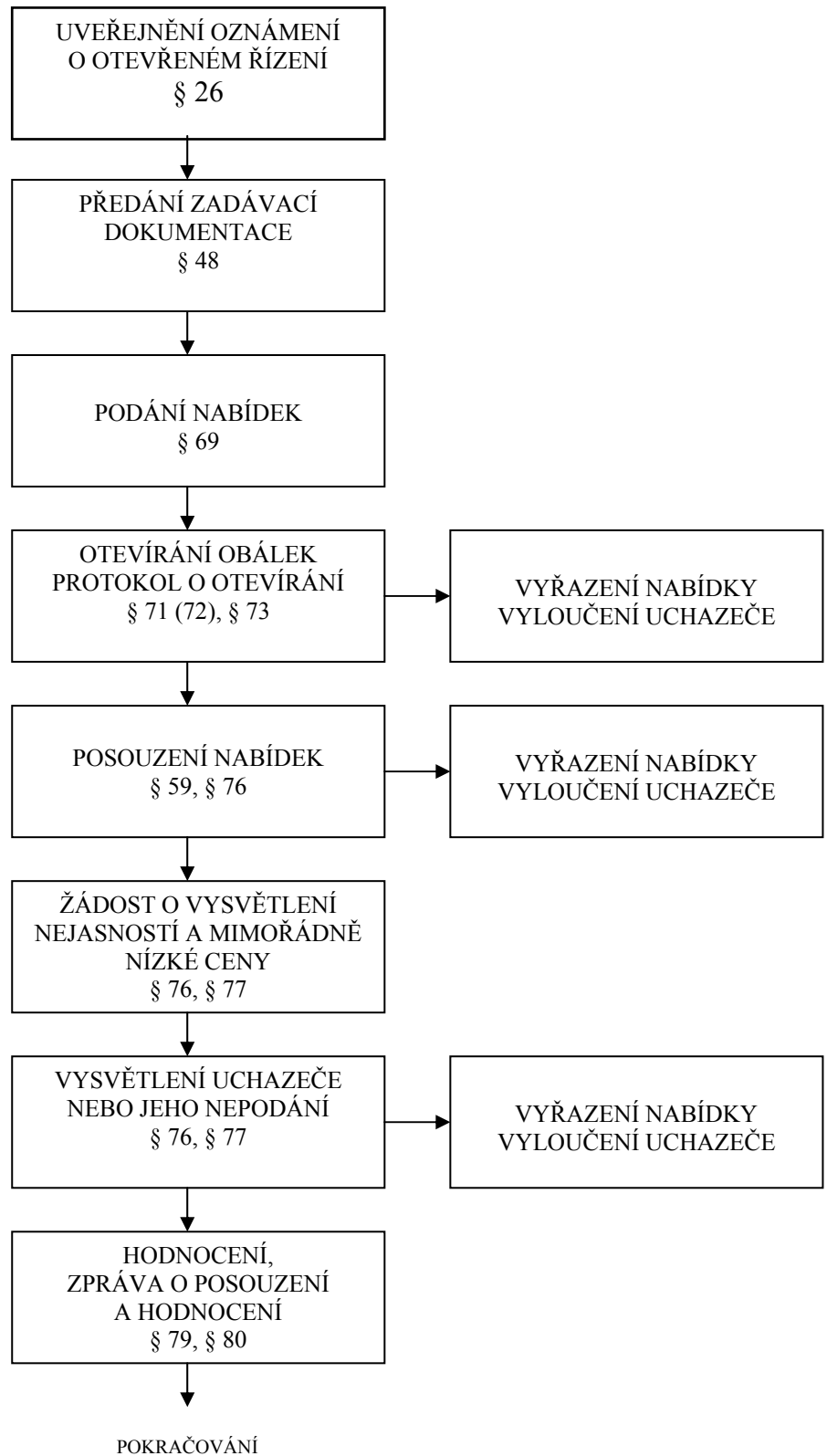
Zákon upravuje tyto druhy zadávacích řízení

- a) **otevřené řízení** (§ 27),
- b) **užší řízení** (§ 28),
- c) **jednací řízení s uveřejněním** (§ 29),
- d) **jednací řízení bez uveřejnění** (§ 34),
- e) **soutěžní dialog** (§ 35),

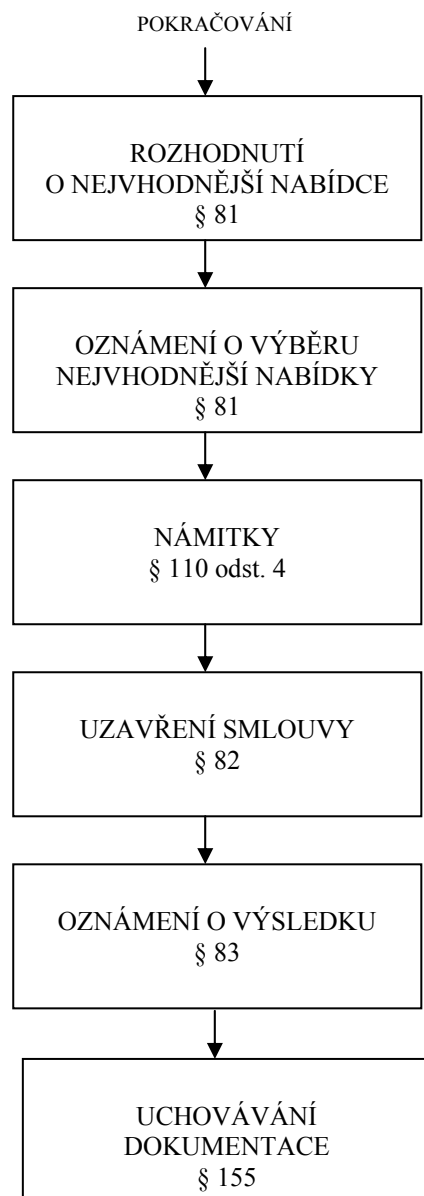
f) **zjednodušené podlimitní řízení (§ 38).**

Druhy zadávacích řízení pod e) a f) může použít jen veřejný zadavatel.

Průběh otevřeného zadávacího řízení podle zákona č. 137/2006 Sb.

Poznámka:

Toto schéma chce přispět k základnímu přehledu (což je výhodou schémat); nemůže však obsahovat všechny dílčí úpravy dané zákonem (v tomto smyslu nemůže být zcela přesné).

Použití jednacích řízení je pro zadavatele snazší. Nová právní úprava jejich použití určitým způsobem rozšiřuje.

Přehled jednacích řízení uvádíme tabulkovou formou (zákonný text je krácen).

Použití jednacího řízení s uveřejněním

podle § 22 odst. 4	jde-li o sektorové zadavatele
podle § 22 odst. 1	v předchozím otevřeném řízení, užším řízení nebo soutěžním dialogu byly podány pouze neúplné nebo nepřijatelné nabídky Poznámka: Zákon přitom uvádí případy, kdy jednací řízení s uveřejněním není zadavatel povinen zveřejnit.
podle § 22 odst. 3	ve výjimečných případech, pokud s ohledem na povahu dodávek, služeb či stavebních prací nebo rizika s nimi spojená lze důvodně předpokládat, že nabídkové ceny uchazečů budou navzájem nesrovnatelné, v případě veřejných zakázek na služby, a to zejména jde-li o pojišťovací, bankovní, investiční či projektové služby nebo auditorské, tlumočnické, právní či jiné podobné služby, pokud povaha služeb neumožňuje dostatečně přesně určit předmět veřejné zakázky předem tak, aby jí bylo možné zadat postupy stanovenými tímto zákonem pro otevřené řízení či užší řízení, a to zejména pokud jde o stanovení hodnotících kritérií již při zahájení otevřeného řízení či užšího řízení, nebo v případě veřejných zakázek na stavební práce, pokud jde o stavební práce prováděné výhradně za účelem výzkumu nebo vývoje a nikoliv za účelem dosažení zisku nebo úhrady nákladů spojených s výzkumem a vývojem
podle § 22 odst. 5	Veřejný zadavatel může zadat veřejnou zakázku v jednacím řízení s uveřejněním i bez naplnění podmínek uvedených v odst. 1 až 3, jde-li o veřejnou zakázku na služby uvedené v příloze č. 2.

Použití jednacího řízení bez uveřejnění

podle § 23 odst. 1 a)	v předchozím otevřeném řízení, užším řízení či jednacím řízení s uveřejněním nebyly podány žádné nabídky
podle § 23 odst. 1 b)	v předchozím otevřeném řízení, užším řízení či jednacím řízení s uveřejněním byly podány pouze nevhodné nabídky podle § 22 odst. 1 písm. a)
podle § 23 odst. 1 c)	nebyly podány žádné žádosti o účast v užším řízení či jednacím řízení s uveřejněním
podle § 23 odst. 4 a)	veřejná zakázka může být splněna z technických či uměleckých důvodů, z důvodu ochrany výhradních práv nebo z důvodů vyplývajících ze zvláštního právního předpisu pouze určitým dodavatelem
podle § 23 odst. 4 b)	veřejnou zakázku je nezbytné zadat v krajně naléhavém případě, který zadavatel svým jednáním nezpůsobil a ani jej nemohl předvídat, a z časových důvodů není možné zadat veřejnou zakázku v jiném druhu zadávacího řízení
podle § 23 odst. 5 a)	dodávané zboží je vyráběno pouze pro účely výzkumu nebo vývoje, vyjma případů, kdy je zboží vyráběno ve větším množství za účelem dosažení zisku zadavatele nebo za účelem pokrytí nákladů zadavatele spojených s výzkumem nebo vývojem

podle § 23 odst. 5 b)	jde o dodatečné dodávky od téhož dodavatele, s nímž již byla uzavřena smlouva, které jsou určeny jako částečná náhrada původní dodávky nebo jako rozšíření stávajícího rozsahu dodávky, a to za předpokladu, že by změna dodavatele nutila zadavatele pořizovat zboží odlišných technických parametrů, které by měly za následek neslučitelnost s původní dodávkou nebo by znamenaly nepřiměřené technické obtíže při provozu a údržbě původní dodávky, a to za stanovených podmínek
podle § 23 odst. 5 c)	jde o dodávky nabízené a kupované na komoditních burzách
podle § 23 odst. 5 d)	jde o dodávky pořizované za zvláště výhodných podmínek od dodavatele, který je v likvidaci či vyrovnání, nebo od správce podstaty, vyrovnacího správce nebo správce v případě dodavatele, na jehož majetek byl prohlášen konkurz nebo vůči němuž je povoleno vyrovnání či potvrzeno nucené vyrovnání nebo vůči němuž je zavedena nucená správa
podle § 23 odst. 5 e)	jde o zboží pořizované za cenu podstatně nižší, než je obvyklá tržní cena, a podstatně nižší cena je dodavatelem nabízena jen po velmi krátkou dobu; veřejný zadavatel je oprávněn zadat veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění podle tohoto písmene pouze ve vztahu k podlimitní veřejné zakázce
podle § 23 odst. 6	v jednacím řízení bez uveřejnění může zadavatel zadat veřejnou zakázku na služby rovněž v případě, jestliže je zadávána v návaznosti na soutěž o návrh
podle § 23 odst. 7 a)	dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby, které nebyly obsaženy v původních zadávacích podmínkách, jejich potřeba vznikla v důsledku objektivně nepředvídaných okolností a tyto dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby jsou nezbytné pro provedení původních stavebních prací nebo pro poskytnutí původních služeb, a to za stanovených předpokladů
podle § 23 odst. 7 b)	nové stavební práce a v případě veřejného zadavatele i o nové služby, spočívající ve stavebních pracích nebo službách téhož či podobného druhu, jako v původní veřejné zakázce, a to za stanovených předpokladů
podle § 23 odst. 8 a)	Sektorový zadavatel je oprávněn pro zadání nadlimitní veřejné zakázky v případě, kdy je veřejná zakázka zadávána pouze pro účely výzkumu nebo vývoje, nikoliv však za účelem dosažení zisku zadavatele nebo úhrady nákladů zadavatele spojených s výzkumem nebo vývojem, a to za stanoveného předpokladu.
podle § 23 odst. 8 b)	Sektorový zadavatel je oprávněn pro zadání nadlimitní veřejné zakázky v případě, pokud jde o veřejnou zakázku zadávanou na základě rámcové smlouvy.

Pokud uzavře rámcovou smlouvu veřejný zadavatel, pak postupuje podle § 92 a uzavře smlouvu, event. zadá veřejnou zakázku podle podmínek tohoto ustanovení.

Zákon nově stanoví soutěžní dialog a podmínky pro jeho použití. Veřejný zadavatel může pro zadání veřejné zakázky se zvláště složitým předmětem plnění použít soutěžní

dialog, pokud použití otevřeného řízení či užšího řízení není s ohledem na povahu předmětu plnění veřejné zakázky možné.

Za veřejnou zakázku se zvláště složitým předmětem plnění je považována veřejná zakázka, u níž není veřejný zadavatel objektivně schopen přesně vymezit

- a) technické podmínky podle určeného ustanovení (§ 46 odst. 4 a 5), nebo
- b) právní nebo finanční požadavky na plnění veřejné zakázky.

V oznámení soutěžního dialogu oznamuje veřejný zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení; oznámení soutěžního dialogu je výzvou k podání žádostí o účast v soutěžním dialogu a k prokázání splnění kvalifikace.

Vedle oznámení je veřejný zadavatel oprávněn specifikovat své potřeby, požadavky a jiné skutečnosti rovněž v dokumentaci soutěžního dialogu.

Zájemci podávají písemnou žádost o účast a prokazují splnění kvalifikace ve stanovené lhůtě. Po posouzení kvalifikace zájemců vyzve veřejný zadavatel zájemce, kteří prokázali splnění kvalifikace, k účasti v soutěžním dialogu. Pokud veřejný zadavatel v oznámení soutěžního dialogu omezil počet zájemců v soutěžním dialogu, vyzve k účasti v soutěžním dialogu pouze zájemce vybrané v souladu s § 61. Veřejný zadavatel může stanovit i maximální počet zájemců, jež vyzve k účasti v soutěžním dialogu.

Veřejný zadavatel je povinen vyzvat k účasti v soutěžním dialogu nejméně 3 zájemce. Pokud byly veřejnému zadavateli podány méně než 3 žádosti o účast nebo méně než 3 žádosti o účast, než zadavatel uvedl v oznámení soutěžního dialogu, může veřejný zadavatel vyzvat k účasti v soutěžním dialogu všechny zájemce, kteří podali žádost o účast a prokázali splnění kvalifikace v požadovaném rozsahu. To platí i v případě, pokud splnění kvalifikace prokázali méně než 3 zájemci.

Zákon též nově stanoví **zjednodušené podlimitní řízení** a podmínky jeho použití.

Veřejný zadavatel může použít zjednodušené podlimitní řízení

- a) pro zadání podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo podlimitní veřejné zakázky na služby,
- b) nebo podlimitní veřejné zakázky na stavební práce, jejíž předpokládaná hodnota nepřesáhne 20 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty.

U těchto zakázek vyzývá zadavatel k účasti 5 dodavatelů.

Zákon rovněž upravuje zavedení dynamického nákupního systému. **Pro účely zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem je pořízení běžného, obecně dostupného zboží, služeb či stavebních prací, může zadavatel v otevřeném řízení zavést dynamický nákupní systém.**

Při zavedení dynamického nákupního systému a zařazení dodavatelů do dynamického nákupního systému postupuje zadavatel v souladu s pravidly otevřeného řízení až do okamžiku zadání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému.

Předpokladem zavedení dynamického nákupního systému je uveřejnění této skutečnosti v oznámení otevřeného řízení. Oznámení otevřeného řízení o zavedení dynamického nákupního systému je výzvou k podání předběžných nabídek. V oznámení otevřeného řízení o zavedení dynamického nákupního systému uvede zadavatel rovněž internetovou adresu, na které je k dispozici zadávací dokumentace.

Dynamický nákupní systém nelze zavést pro účely uzavírání rámcových smluv.

Dynamický nákupní systém nesmí trvat déle než 4 roky, vyjma výjimečných a zadavatelem náležitě odůvodněných případů. Zadavatel poskytne dodavatelům neomezený, úplný a přímý dálkový přístup k zadávací dokumentaci, a to od uveřejnění oznámení otevřeného řízení o zavedení dynamického nákupního systému až do ukončení trvání dynamického nákupního systému.

Zadavatel specifikuje v oznámení otevřeného řízení o zavedení dynamického nákupního systému a v zadávací dokumentaci alespoň druh a předmět veřejných zakázek, které mají být zadávány v dynamickém nákupním systému, podmínky pro zařazení do dynamického nákupního systému, jež musí obsahovat též požadavky na kvalifikaci dodavatele; to platí pro sektorového zadavatele pouze pokud prokázání splnění kvalifikace požaduje, hodnotící kritéria pro zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému, je-li to s ohledem na časový odstup do zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému vhodné, informace týkající se dynamického nákupního systému a použitého elektronického vybavení a informace týkající se podání předběžných nabídek.

Při zavádění dynamického nákupního systému a zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému používá zadavatel i dodavatel výlučně elektronické prostředky (podle § 149 zákona).

Zákon rovněž upravuje **Elektronické aukce**, a to podmínky a rozsah použití a jejich průběh. Tento druh aukcí se ovšem nebude uplatňovat hned, ale postupně.⁷

2.7

I nová právní úprava upravuje **možnost podávání námitek a přezkoumání úkonu zadavatele**.

3 Závěrečné poznámky

Evropské zadávací směrnice podrobně upravují postupy při zadávání nadlimitních veřejných zakázek; u podlimitních zakázek se však omezují na zakotvení principu transparentnosti a nediskriminace při jejich zadávání. Nová úprava oproti směrnicím podrobně rozpracovává postupy i při zadávání podlimitních zakázek; u podlimitních zakázek je možnost výrazného zkrácení lhůt, menší administrativní náročnost a zvláštní zjednodušený druh řízení pro zadávání stanovených zakázek.

Máme-li se pokusit o porovnání trendů právní úpravy ES s novou českou právní úpravou, tj. se zákonem č. 137/2006 Sb., můžeme říci, že hlavní směry formované právní úpravou ES korespondují se zásadami stanovenými pro nový zákon č. 137/2006 Sb.

Koncesní smlouvy nejsou upraveny v novém zákonu o veřejných zakázkách, ale v samostatném zákonu č. 139/2006 Sb. Zákon č. 139/2006 Sb. ovšem v řadě případů odkazuje na nový zákon o zakázkách. Je tedy otázkou, zda nebylo vhodnější volit společnou úpravu.

Nový zákon je však cca o třetinu rozsáhlejší než dřívější právní úprava. Pro běžného adresáta bude přitom obtížné najít „můstky“, tj. propojení jednotlivých ustanovení, která spolu souvisí, jsou totiž na různých místech zákona. Uživatelům zde mohou pomoci odborné publikace, např. komentáře či text zákona vydávaný s tzv. vysvětlivkami.⁸

Zahraničním osobám je pak možno doporučit též publikace z časopisu *Public Procurement Law Review*.⁹

⁷ K elektronickému zadávání veřejných zakázek viz redakční rozhovor s R. Martínkem: *Veřejné zakázky elektronicky*, *Konkursní noviny* č. 11/2006, s. 1.

⁸ Viz např. Krč, R., Marek, K., Petr, M.: *Zákon o veřejných zakázkách s vysvětlivkami*, Linde Praha, v tisku.

⁹ Viz např. Krč, R.: *The Czech Republic – Draft Legislation on Public Contracts*, *Public Procurement Law Review*, č. 4/2006, s. NA 123-NA 126.

Údaje o autorovi:

doc. JUDr. Karel Marek, CSc.
katedra obchodního práva PrF MU,
Veveří 70, 611 80 Brno

E-mail: kmarek@law.muni.cz